

У овом броју

Паралелна власт...	2
Осам српских...	3
Тачи бира између...	4
Косачов:Преговори...	6
Москва брани ...	7
Ишингер:Предло	7
Косово - Упаљач....	8
Тројка створила...	9
Русија спрема ...	10
Скупштинска рез...	11
Већи сам опtimi...	11
Шта даље са ...	12
АНА: Сравни са...	14
Политика САД...	15

Царска лавера манастир Високи Дечани и његов ктитор Свети Краљ Стефан Дечански

ВЛАДИКА АРТЕМИЈЕ: НЕ СМЕМО СЕ ПРЕДАТИ

Постоје многи разлози због којих Срби не треба да учествују на косметским изборима. Пре свега, они не могу и не треба да буду у институцијама којима је циљ етничко чишћење Косова и Метохије од Срба и одвајање ових простора од Србије. Разлог више је што досадашњим учешћем у албанским институцијама Срби не само да нису успели да реше ниједан свој проблем, већ нису успели ни да поставе на дневни ред било који захтев - овако је, у разговору за "Новости", владика рашко-призренски Артемије разрешио дилеме косметских Срба - да ли да у недељу изађу на изборе за привремене органе.

Хоће ли чињеница да ће поједини представници Срба с Косова, ипак, изаћи на изборе дати легитимитет целом процесу?

- До сада је излазио један веома мали, миноран број људи, који нису представљали никога, већ себе саме. Они су само потврдили тезу да не треба учествовати у албанским институцијама. Поготову што се ситуација погоршава из дана у дан и показује се све већа тенденција за стварање нове албанске државе. Али, и сада ће бити оних који ће из разноразних разлога сами себе представљати и на овим изборима.

На који начин сачувати општине с већинским српским живљем и да ли постоји опасност од преузимања тих општина од Албанаца, за шта постоје индиције?

- Сматрам да наша држава треба да изнађе решење како и на који начин да изаберемо праве представнике тамо где су Срби у већини и где имају локалну власт. Не би нас изненадило ни да Албанци, уз благослов међународне заједнице, покушају да преузму власт у општинама с већинским српским живљем, али сигурно је да ће Срби ту, назовимо власт бојкотовати.

Имате ли сазнања о евентуалним плановима напада Албанаца на средине настањене српским живљем, поготову што се последњих месеци на Космету све чешће појављују наоружане терористичке групе?

- Осим свакодневних јавних претњи, конкретних сазнања о томе немамо. Али, сматрамо да међународна заједница на Космету не сме дозволити понављање насиља. Српски народ на Космету изложен је насиљу осам и по година, али и поред тога истрајава на путу опстанка. Ту смо где смо, и мада се надамо да међународна заједница неће више дозволити насиље, сматрамо да и наша држава мора спремити неке механизме да заштити свој угрожени народ.

Како ће се, по вашем мишљењу, одвијати наставак преговора о статусу Покрајине, и да ли је могуће доћи до одрживог решења?

- Преговори који се сада воде о статусу Космета су преговори с циљем да се испуни форма, јер нема преговора ако је неко решење унапред обећано. Наравно да Албанци неће прихватити никакво решење нити компромис ако им је Америка обећала да ће се, уколико преговори не

успеју, применити Ахти-саријев план који њима у потпуности одговара и који, заправо, представља независност. Мислим да је Америка пристала на наставак преговора како би покушала да убеди и земље које не прихватају независност Косова и Метохије у супротно, али охрабрује чињеница да је Русија истрајна у свом ставу да то не прихвати. Зато сам сигуран да, уколико и Србија остане чврста у свом ставу, ни Русија неће попустити.

Епископ рашко-призренски гг. Артемије

**ЉУДИ КРАДОМ ОДЛАЗЕ СА КОСМЕТА
Како је тренутно расположење међу српским становништвом у Покрајини?**

- Народ је сигурно напетих живаца, јер су већ осам и по година у неизвесности, многи су без икаквих примања, једва преживљавају, али нас највише брине то што неки, најалост, због опште несигурности, крадом одлазе с Космета и продају своја имања. Влада општа несигурност и људи са стрепњом ишчекују десети децембар.

Драгана Зечевих

12. новембар 2007, Вечерње Новости

ПАРАЛЕЛНА ВЛАСТ У РОКУ ОД ТРИ НЕДЕЉЕ

Влада Србије ће за најкасније три недеље донети одлуку о формирању општинских већа у српским срединама на Косову и Метохији, сазнаје незванично „Политика“. Тако ће се практично спровести идеја о паралелној власти коју је пре неколико дана поново изнео министар за Косово и Метохију Слободан Самарџић. Како је објаснио, у општинама где су Срби на власти та власт ће се и одржати, а Срби ће преко паралелне власти остваривати сва своја права.

Из Владе Србије су, да подсетимо, још у септембру најавили да ће на Космету бити одржани локални избори истовремено када и у Србији. На то су реаговали из Унмика устврдивши да су за организовање избора надлежни једино они, односно привремене косовске институције на које је Унмик пренео овлашћење за организовање избора. У Резолуцији 1244 иначе пише да је организовање избора у искључивој надлежности Унмика.

Реагујући на тврдње из Унмика министар Самарџић је објаснио да „судећи по понашању Унмика он није надлежан за ове изборе јер је волшебно ту надлежност пренео на привремене институције, а да са тим није упознао ни представнике Срба ни Београд и зато Унмик неће бити адреса којој ћемо се обратити све док не врати те надлежности у своје руке“.

Из владе подсећају и да локални избори који се планирају и на Космету нису први које је Србија организовала у овој јужној покрајини од 1999. године.

Носилац Српске листе за КиМ Оливер Ивановић, међутим, тврди да ће избори које одржи или закаже било која друга институција изузев Унмика бити нелегални и да их неће признати међународна заједница.

„То може да заоштри односе са међународном заједницом и ослаби нашу преговарачку позицију у завршници разговора о статусу.

Ми ћемо бити оптужени за кршење Резолуције, не можемо се више позивати на њу, а она нам је камен темељац одбране Косова као дела Србије“, каже Ивановић.

Увођење паралелне власти у општинама са већинским српским становништвом наставак је двојног система који већ годинама постоји на Космету, кажу за „Политику“ потпредседник Скупштине општине Звечан Милан Ивановић и председник Скупштине општине Лепосавић Велимир Бојовић поводом Самарџићеве изјаве.

Обојица кажу да су са привременим косметским институцијама „рашчистили“ пре скоро две године, а што се увођења привремених већа у српским општинама тиче, оцењују да би са тиме требало сачекати. Тачније, локална власт би у пет српских општина требало да функционише као и до сада до локалних избора које ће организовати Србија.

Авни Арифи, члан председништва Алијансе за будућност Косова (ААК) рекао је да је „време паралелне власти прошло“. „Како уопште Самарџић може да даје такве изјаве, када и сам добро зна да на Косову већ осам година функционише двовлашће“, рекао је Арифи.

Професорка на Факултету политичких наука др Радмила Накарада објашњава да без обзира што међународна заједница највероватније неће прихватити резултате локалних избора на Косову које ће организовати Србија, Влада Србије покушава да још једном укаже да власт на Косову није легитимна са становишта тамошњих Срба.

„Најава паралелне власти је политичка порука, али истовремено има и практичних последица. Срби не осећају да их албанска власт штити и представља и принуђени су да се самостално организују. Ту где су већина организација и није проблем. Проблем је, међутим, порука која неће бити прихватљива

Слава у Косовској Митровици у храму Св. Димитрија - Владика Артемије, руски амбасадор А. Алексејев и друге званице

Омогућити што нормалнији живот за Србе

Говорећи о паралелном систему власти, представници странака јуче су изразили разумевање за такво организовања Срба и истакли да је најбитније да се Србима омогуће што нормалнији услови за живот.

„Ми ћемо подржати сваки предлог који ће омогућити људима на КиМ да заштите своја права и који ће им омогућити да имају квалитетнији и сигурнији живот. И разговараћемо са коалиционим партнерима о конкретним механизмима како то да остваримо”, кажу у Г17 плус.

Истичући да је „јак тешко давати било какве оцене шта је најбоље у овом моменту”, Драган Тодоровић, потпредседник Српске радикалне странке, каже да у овој ситуацији све што доприноси олакшању живота Срба на КиМ треба да буде искоришћено.

„За овај систем власти немам довољно параметара да бих оценио да ли је добар или лош, али је у сваком случају оваква власт, каква је у Косовској Митровици, Звечану, Зубином Поточу, боља је за Србе, него да се прихвати власт из Приштине, јер би то био крај за Србе на КиМ”, сматра Тодоровић.

Ивица Дачић, лидер Социјалистичке партије Србије, указује да су и до сада постојала два паралелна система власти, јер, како додаје, ни на претходним изборима Срби нису учествовали. Стога се, у погледу начина организовања власти на Космету, ни после ових избора ништа неће променити, сматра Дачић.

Б. Б.

за међународну заједницу. Она ће можда увести принудну управу, а то би могло да доведе до многих нежељених последица, каже Накарада.

Она сматра да је снага албанских аргумената против паралелне власти Срба на Космету умањена чињеницом да је на изборе 17. новембра изашло мало Албанаца што је изненађење и за међународну заједницу.

То, како каже, говори и о неком ширем незадовољству међу грађанима Косова који виде да се њихови проблеми не решавају на начин који би их задовољио. „Малим број гласова појачао је снагу наших аргумената”, сматра др Накарада.

Са њом се делимично слаже и др Слободан Марковић из Института за европске студије. Он каже да паралелни органи власти или неки њихови елементи могу да функционишу, али само у општинама северно од Ибра где већ они и сада фактички постоје.

„Не видим како ће да се ова идеја спроведе јужно од Ибра. Ако се сада најављује формирање паралелних органа власти то значи да влада већ има поуздане информације да ће Косово бити независно, односно да ће га признати неке земље ЕУ. Ако је већ тако није ли онда боље да се у завршној фази и формално договори подела Косова него да се фактичком поделом, која већ постоји, буде у сталном сукобу”, пита Марковић.

Уколико се остане на статусу кво, наступиће једна врста замрзнутог конфликта – Косово ће бити независно, али Албанци неће контролисати тих десет одсто територије на северу. Али онда ће, како сматра др Марковић, то бити извор сталног сукоба.

Јелена Церовина, Биљана Радомировић,

Политика, 20.11.07.

Осам српских партија се борило за 800 гласова

Косовска Митровица - Осам српских партија се борило за гласове 800 Срба, колико их је према подацима СНВ-а северног Косова изашло на локалне и парламентарне изборе у суботу. Веће шансе за улазак у косовски парламент имају Српска демократска странка Косова и Метохије (СДС) Славише Петковића, Српска косовско-метохијска странка (СКМС) Драгише Мирића, Самостална либерална странка (СЛС) Слободана Петровића, и Српска народна странка (СНС) Михајла Шћепановића, сазнаје „Политика”.

Лидер СДС Славиша Петковић каже да он очекује да ће добити најмање три посланичка места.

Актуелни министар Бранислав Грбић у посети Косовској Витини

- Убедљиво водим. Најјача сам политичка партија на Космету, а на основу пребројаних гласова по затварању бирачких места у српским срединама, очекујем да будем најзаступљенији у Скупштини Косова - каже Петковић, својевремено министар за повратак и заједнице у косовској влади. Два посланика СДС-а су и седела и у досадашњем сазиву скупштине.

Три места очекује и СКМС коју предводи Мирић, који каже да је спреман да уђе у коалицију са осталим српским странкама, јер, додаје, „појединачно ништа нећемо успети”.

- Уколико Скупштина Космета, 10. децембра прогласи независност и моја партија ће прогласити независност у свим српским срединама и на територији за коју има тапију - каже Мирић, својевремено партијски друг Петковића, од којег се одвојио пре две године након многобројних оптужби и трвења.

По Мирићевим речима, велике шансе за улазак у парламент имају Петровићев СЛС и Шћепановићева СНС. Актуелни министар за повратак и заједнице у Влади Косова и лидер Нове демократије Бранислав Грбић такође тврди да ће се посланици наћи у парламенту.

Извесно је и то да два министарства у влади следеју српској заједници. Као и у претходним сазивима - 2001. и 2004. године за Србе су резервисана министарства за повратак и пољопривреду. У претходним сазивима највише се јуришало на челно место министарства за повратак, у чији се буџет највише новца и сливало. Након формирања парламента 2005. године то министарства добило је више од 15 милиона евра, и по висини буџета оно је било треће међу укупно 13, колико их је било у косовској влади.

Б. Радомировић,
Политика, 20.11.07.

ТАЧИ БИРА ИЗМЕЂУ СЕЈДИЈУА И ПАЦОЛИЈА

Очекује се да ће влада у Приштини бити брзо формирана, а једино је извесно да у њој неће бити места за Рамуша Харадинаја

Ако је после избора на Косову и Метохији нешто извесно, онда је то да у владајућу албанску коалицију неће ући Алијанса за будућност Косова, странка Рамуша Харадинаја. Овај оптужени за ратне злочине коме се суди пред Хашким трибуналом, благо речено није у добрим односима са победником избора Хашимом Тачијем, а упућени кажу да је у њиховом обрачуну за утицај и новац убијено неколико људи. Све друге могућности за владу коју ће водити Тачи – осуђен 1997. у одсуству на десет година затвора због тероризма – остају отворене.

У Приштини тврде да су Тачијева Демократска партија Косова (ДПК) и Демократски савез Косова (ДСК), странка коју је основао покојни Ибрахим Ругова, пре избора разговарали о коалиционој влади, али убедљива победа некадашњег политичког лидера „Ослободилачке војске Косова“ значи да би у воду могао да падне било какав договор који је био направљен пре гласања. Са 34 одсто гласова, ДПК сада може да бира да ли ће у владу са Демократским савезом Косова или ће изабрати Алијансу ново Косово најбогатијег косметског Албанца Беџета Пацолија.

Ипак, један високи званичник Тачијеве странке изјавио је агенцији Ројтерс да ће ДСК бити у влади. „То је највероватније, јер нема другог решења“, изјавио је овај неименовани политичар. Тако би ове две странке могле да се нађу у влади по други пут – од 2001. до 2004. већ су сарађивале, када је премијер био Бајрам Реџеџи. Претходно су биле у жестокој завади, јер се Тачи својом агресивношћу наметнуо Западу као албански лидер уместо до тада неприкосновеног Ибрахима Ругове, поставши чак први премијер непосредно после успостављања међународне власти у Приштини.

На другој страни, ДСК – који је на изборе изашао користећи Руговино наслеђе о чему су сведочили плакати са његовим

Докази о Змији

Иако га у неким западним круговима сматрају интелектуалцем који није носио униформу и није могао бити одговоран за злочине ОВК, Хашим Тачи је, осим што га је Србија осудила за терористичке нападе на полицију и војску, и на Западу осумњичен за тешке злочине. Како је у британском „Гардијану“ 1999. писао Криз Хеџис, Тачи је „руководио кампањом“ у којој је убијено чак шест команданата ОВК. Потврду за овакве оптужбе, новинар Хеџис нашао је у разговору са десетак припадника ОВК, од којих су двојица изјавила да су својим очима видела ликвидације Тачијевих противника, као и у разговорима са једним бившим високим албанским дипломатом, једним бившим албанским полицајцем који је радио са ОВК, а причу су потврдиле и западне дипломате. Један од њих изјавио је да је Тачи био познат по својој безобзирности, иако нема доказа да је лично учествовао у убиствима. „Лешеве никад нису били препрека Тачијевој каријери“, изјавио је тада Бујар Букоши, некадашњи Руговин премијер у егзилу на кога је наводно Хашим Тачи планирао атентат. „Тачи има један једини циљ – да себе промовише, да буде број 1“, рекао је Букоши.

Надимак Змија Тачи је наводно добио због своје способности да на време умакне српској полицији, али сличну способност показао је и избегавајући оптужницу из Хага. Из Хашког трибунала су после 5. октобра 2000. године стизале најаве да ће и Тачи, уз Агима Чекуа и Рамуша Харадинаја, бити оптужен за ратне злочине, али од ове тројице само је последњи завршио пред судом.

ликом – са двоструко мање гласова него на прошлим изборима 2004. године може да се са странком Ора Ветона Суроија уброји у губитнике. Западни аналитичари тврде да је то казна бирача за неиспуњено обећање о независности, а прва последица је оставка потпредседника ДСК Екрема Круеџија. Ипак, и на Западу и у Приштини слажу се да ће преговори о влади бити кратки, јер се и једнима и другима жури да извршну власт добију

Тачи са савезницима - Кушнером и генералима Џексоном, Чекуом и Кларком

пре 10. децембра, када истиче мандат посредничке „тројке“ за статус покрајине. Тачи је поновио да ће Приштина одмах после тог рока једнострано прогласити независност.

Он јуче није желео да прецизира с ким ће у коалицију, али је рекао да је добродошла свака странка која је „спремна да максимално допринесе“ Косову и да савез са ДСК није искључен. Главни и одговорни уредник листа „Коха диторе“ Агрон Бајрами изјавио је за КИМ радио да је могуће да ће Хашим Тачи владу направити са Пацолијевом партијом и отцепљеним крилом из ДСК – странком Демократски савез Дарданије – које предводи Неџат Даци, бивши председник скупштине. Даци после Руговине смрти није успео да се наметне као нови лидер ДСК, па је незадовољан направио сопствену странку и остварио добар резултат на изборима.

За лош резултат Суроијеве странке, која неће ући у парламент, Бајрами наводи два фактора. „Један је слаба излазност. Други је да су у предизборној кампањи изнета нереална обећања, а господин Сурои, који је превише урбан за неке средине на Косову, изашао је са прилично реалистичним програмом. То је резултирало политиком која не може да победи у оваквом политичком окружењу“, казао је Бајрами.

И западни посматрачи – Русија није желела да пошаље посматраче – тврде да је мала излазност последица разочарања грађана политичком елитом, али излазност од око 45 одсто не изненађује ако се зна да је и 2004. на бирачка места изашло мање од 50 одсто Косоваца. „Албанцима је доста референдума, а сваки избори су овде као референдум“, објашњава бирачку апатију један новинар из Приштине.

Владимир Радомировић
Политика, 20.11.2007.

ИЗБОРИ НА КИМ У ОРГАНИЗАЦИЈИ МЕЂУНАРОДНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

ИЗБОРИ 2001.*

партија	гласови	%	места	мањине
LDK - Ругова	359,851	45.65	47	
PDK - Тачи	202,622	25.7	26	
Коалиција ПОВРАТАК	89,388	11.34	12	10
ААК - Харадинај	61,688	7.83	8	
Партије осталих мањина	55,000	9.48	7	10
укупно	768,549	100	100	20
излазност	64,30%			

ИЗБОРИ 2004.**

партија	гласови	%	места	мањине
LDK - Ругова	313.437	45.42	47	
PDK - Тачи	199.112	28,85	30	
ААК - Харадинај	57.931	8.39	9	
ORA - Сурои	43.017	6.23	7	
<i>Partia Shqiptare Demokristane e Kosovës</i>	12.427	1.8	2	
Партије Срба и осталих мањина	73.595	9.31	5	20
укупно	699.519	100	100	20
излазност	53,57% (49.52%)***			

ИЗБОРИ 2007.**

партија	гласови	%	места	мањине
PDK - Тачи		34	34	
LDK - Сејдију (Ругова)		22	22	
AKR – Пацоли		12.1	12	
LDD—(Даци		10.4	11	
ААК - Харадинај		10	10	
Партије Срба и осталих мањина		11.5	11	20
укупно			100	
излазност	<45%			

*Подаци према Википедији

**Подаци према ОСЦЕ-у

***Википедија

“Непотпуни подаци, на основу 90% пребројаних гласова

КОСАЧОВ: ПРЕГОВОРИ И ПОСЛЕ 10. ДЕЦЕМБРА

До 10. децембра, датума који су званичници у Приштини, али и део европских и америчких званичника прихватили као „дан Д” за решење косметског проблема, остало је мање од месец дана. Суди се према току преговора које Београд и Приштина воде у Бечу уз помоћ представника Русије, САД и ЕУ, мало је изгледа да ће се преговарачки процес у наредним недељама померити изван садашње пат-позиције. У ситуацији у којој се сваки добронамерни позив на функционалан и одржив договор две стране заглашује претњама из Приштине да ће једнострано прогласити независност, јасно је да ни заседање Савета безбедности УН о Космету, заказано за већ поменути 10. децембар, неће резултирати одлуком која би могла да будућност Србије и њене јужне покрајине учини извеснијом.

Константин Косачев

Шта даље, постоје ли нове идеје, предлози, решења... и како преговоре учинити ефикаснијим, питамо господина Константина Косачова, председавајућег спољнополитичког одбора државне Думе Русије.

Уверен сам да је преговоре неопходно продужити и после поменутог рока, када ће се о резултатима досадашњег процеса разговарати у Савету безбедности УН. Генерални секретар УН Бан Ки Мун је по својој функцији обавезан да после тог датума наступи са новом иницијативом о наставку преговора Београда и Приштине, да да шансу новим идејама. Одмах да кажем, Русија ће таквав предлог безрезервно подржати.

Београд је, као пример могућег суживота суверене државе и једног њеног одвојеног дела, навео односе Хонгконга и Кине.

Реч је о изузетно интересантном и свеобухватном предлогу. Уколико би било прихваћено, ово решење би имало изузетно повољан значај не само за Србију и Космет него за међународну заједницу у целини, и могло би се применити и у другим деловима света, свугде где постоје неспоразуми овога типа.

Да ли је могуће у процес преговора о Косову укључити и алтернативне учеснике са обе стране, попут угледних јавних личности, интелектуалаца... Тиме би се проширио дијапазон могућих решења али и разбила нека нереална очекивања људи у чије име се преговара?

Наравно, увек је веома корисно уколико се у разговоре, попут ових између Београда и Приштине, дакле преговоре који би у суштини требало да трасирају будућу судбину и Срба и косовских Албанаца, укључују и друге структуре изван политичких. Сигурно да није добро када о тако важним стварима одлучују искључиво државни чиновници.

Интелектуалци су, већ према својој позицији и угледу у друштву, као и начину на који посматрају збивања око себе без обзира на то о каквим се стварима радило, увек по страни дневне политике, и јасно је да би њихово мишљење и у случају Космета могло значајно да утиче на свеукупну јавност, а самим тим и да помогне у решавању овако сложеног проблема.

Да ли би, по вашем мишљењу, актуелна збивања у Грузији, која је такође оптерећена проблемима сепаратизма, могла да утичу на решавање статуса Косова?

То што се ових дана дешава у Грузији сасвим сигурно неће утицати на косовски преговарачки процес, али би зато било каква исхитрена и једнострана одлука о будућности јужне српске покрајине, и те како снажно утицала на прилике у Грузији. Говоримо, наравно, о статусу отцепљених република Абхазије и Јужне Осетије. Сем тога, било какво наметнуто решење о будућности Космета, изван оквира међународног права, сасвим сигурно би утицало и на све друге сличне ситуације са којима се данас сусрећемо у Европи и шире.

Наиме у косовском примеру не постоји ништа што би тамошњу ситуацију на било који начин учинило уникалном и, у складу са тиме, решивом на неки посебан, јединствен начин, непримењив у другим случајевима. Уколико би дошло до унилатералног признавања независности јужне српске покрајине то би дефинитивно противречило постојећем међународном праву, и запретило би општим хаосом.

Припреме избора за државну Думу Русије (2. децембра) у пунум су јеку.

Припреме теку према предвиђеном плану. Као што вам је познато, овогодишњи избори се одвијају по пропорционалном, а не као раније – већинском принципу. Дакле, право на учешће

Косачов са члановима руске Думе у посети Конгресу у Вашингтону

имају искључиво политичке партије, њих 11, које су задовољиле критеријуме који проистичу из Изборног закона а које је верификовала Централна изборна комисија. Цензус за улазак у нови сазив Думе износи 7 одсто освојених гласова. Укупан број партија које то могу да остваре креће се, по мом мишљењу, од 4 до 5. У сваком случају, следећа Дума биће вишестраначка. Као представник „Јединствене Русије” верујем да ће моја партија на децембарски изборима однети убедљиву победу.

Одмах по конституисању нове Думе кренућемо у интензивирање контаката са Србијом, као државом, и Демократском странком Србије, као нашим партијским партнером. То значи да би сарадња Русије и Србије требало додатно да ојача и у неполитичким сферама, као што су економија, култура и друге.

Слободан Самарџија, 12.11.2007

МОСКВА БРАНИ РЕЗОЛУЦИЈУ 1244

Москва – Представник Русије у посредничкој „тројци“ Александар Боцан-Харченко најавио је јуче да ће се у наставку преговора о статусу Косова и Метохије заложити за предлог званичног Београда о очувању резолуције 1244 и прецизирао да предлог Волфганга Ишингера о „неутралном статусу“ не представља предлог „тројке“. „Посредничка тројка“ Контакт-групе још нема припремљен свеобухватни предлог за будући статус Косова и Метохије“, рекао је амбасадор Боцан-Харченко у интервјуу агенцији Танјуг пред нову рунду преговора о будућности Косова и Метохије, у уторак у Бриселу. Боцан-Харченко је заједно са немачким амбасадором Ишингером, који представља ЕУ, и америчким изаслаником Френком Визнером, у представничкој „тројци“ међународне Контакт групе.

Руски дипломата сматра да је неизвесно да ли ће „тројка“ уопште успети да сачини свеобухватан предлог до 10. децембра, када треба да преда извештај генералном секретару УН. „Ми радимо на неком предлогу с обзиром на идеје које су изнеле стране, али данас не могу да кажем да постоји припремљен свеобухватни предлог, а тешко је рећи да ли ће га и бити. То у овом тренутку нико не зна и то зависи од резултата наставка преговора“, рекао је Харченко у интервјуу националној агенцији.

Према Боцан-Харченко, „било би добро да се дође до неке идеје до краја преговора“, али би она „морала да буде максимално балансирана“, што је важно „ако желимо да постигнемо компромис“. При томе, како је објаснио, такав предлог ни у ком случају не би служио за наметање „јер то није мандат 'тројке'", него само као подстицај за преговоре.

Позивајући се на професионалну етику, Боцан-Харченко није желео да коментарише најаву Ишингера о понуди странама „споразума о 'неутралном статусу'", понављајући да „нема још припремљене идеје“ и да је „све што постоји“ сирово и да „мора још да се ради“. „Надам се да ће стране рећи још нешто у Бриселу, имаћемо сусрете и у Бечу пред крај новембра. Можда ће то бити дужи састанак у току неколико дана, као продужени састанак, уколико има о чему да се расправља више“, рекао је он, наглашавајући да би тај сусрет такође био у оквиру „тројке“ а не као међународна конференција.

Најављујући да ће се „тројка“ срести сутра и прекосутра – уочи састанка са странама у уторак, Боцан-Харченко је рекао да ће „још једном бити сагледано све о чему се разговарало до сада“. „Брисел је одлучујућа фаза за наставак преговора и има о чему да се разговара, с обзиром на то да је делегација Београда покренула идеју са Хонгконгом“, истакао је Боцан-Харченко, додајући да је српски предлог „разумео не као предлог за механичку примену већ као пример функционалности таквог модела“ и да тај предлог „треба да буде узет на разматрање“. „Тројка“ је изнела у Бечу низ опција, Хонгконг је једна идеја и њега је делегација Београда предложила као најшири облик аутономије“, рекао је Боцан-Харченко.

На питање да ли се званична Москва „сагласила“ са „14 тачака“, међу којима су и оне да „Београд неће владати Косовом“ и да „неће поново успоставити физичко присуство на Косову“, руски дипломата је рекао да „ниједна од тачака није одредба и није став“. „То је низ тачака до којих се дошло током разговора и које служе за наставак дискусије, у којој ће стране износити своје поправке и своје коментаре“. „Делегација Београда је изнела веома важне тачке о очувању Резолуције 1244 Савета безбедности УН и недопустивости једностраних потеза, и то је сасвим у реду, и сматрам да је важно да се то одлучно подржи“, рекао је Боцан-Харченко.

Члан посредничке „тројке“ је казао да „14 тачака остају на столу као тачке о којима се разговара“.

На питање како види чињеницу да српски преговарачки тим ради под непрестаним притиском најавом о једностраном проглашењу независности и уз очекивања да само Београд износи предлоге, док се Приштина „слепо држи“ плана изасланика Мартија Ахтисарија, Боцан-Харченко је рекао да он очекује „додатне предлоге и од Београда и од Приштине“. „Сарадња, убеђивање, а можда и притисак, мора да постоји на обе стране. Ми желимо да дођемо до балансираног рада са обе стране“, истакао је руски дипломата.

Танјуг, Политика, 19.11.2007.

ИШИНГЕР: ПРЕДЛОГ "ТРОЈКЕ" - НЕУТРАЛНИ СТАТУС

Вашингтон - Представник Европске уније у преговорима о статусу Косова Волфганг Ишингер најавио да ће „тројка“ Београду и Приштини изнети нови предлог за такозвани „неутрални статус“. Ишингер је новинарима у Вашингтону рекао да је циљ предлога нормализација односа Приштине и Београда и додао да би нови предлог могао да доведе до споразума који би „нормализовао односе између Косова и Србије, али да неће садржати ниједну реч о статусу“, пренео је РТС писање Гласа Америке на албанском језику. - Споразум о неутралном статусу ће бити понуда двома странама за стварање односа независно од тога каква би данас или сутра могла да буде одлука о статусу Косова. Данас не постоје никакви односи између Србије и Косова, јер је Косово под управом УН, док га Србија сматра делом своје територије. Међу њима не постоји ни покушај за било какву сарадњу - нагласио је Ишингер. Он је објаснио да још нису разрађени детаљи те понуде, уз напомену да ће то бити споразум о сарадњи и консултацијама о извесном броју аспеката, као што су економија, трговина и спречавање криминала. У споразуму ће бити одређени задаци за Косово да, на пример, мора да се консултује са Србијом о мањинским питањима и заједничким границама, што је од интереса за обе стране, додао је Ишингер. - Мислим да би било у интересу Србије, посебно косовских Срба, да за своје добро преузму одговорност од косовских званичника. Оно што овај споразум не може да реши јесу неспоразуми око статуса.

Али, ми ћемо видети како ће две стране реаговати на овај предлог - рекао је Ишингер. Посредник ЕУ је признао да је посредовање између Приштине и Београда тежак процес и да су досад сви предлози били одбачени. „Тројка“ има задатак да заједно са заинтересованим странама, са Србијом и с косовским Албанцима, размисли сваку могућу алтернативу, додао је он.

- Уколико је модел Хонгконга, како су га назвали, прихватљив за обе стране, онда добро. Нажалост, све занимљиве предлоге су досад одбациле или обе стране или једна од страна и то је веома отежало наш посао преговарача - пренео је Ишингер.

Он је рекао да до 10. децембра, када се подноси извештај Савету безбедности УН, има још месец дана и да се нада да се може решити питање статуса.

- Мислим да је у интересу Србије, Косова, ЕУ и Русије да ово питање буде решено преговорима - рекао је Ишингер и истакао да ће, уколико преговори пропадну, терет пасти првенствено на ЕУ. „Продужени сукоб“, рекао је Ишингер, „није ни у интересу Русије“. Он је пренео да је тражио да Русија изврши притисак на Србију с којом има блиске односе.

- Имам утисак да ако желимо да решимо ово питање, треба да извршимо притисак на обе стране. Без притиска га нећемо решити - подвукао је Ишингер.

ДНАС, 15.11.07.

КОСОВО - УПАЉАЧ БАЛКАНСКОГ БУРЕТА БАРУТА

Косово је одлучило да одржи парламентарне и локалне изборе 17. новембра, усред актуелних напетих преговора о статусу региона и бојкота избора на који су позвали Срби. Што се више приближава датум када ће Косово прогласити независност од Србије, 10. децембар, искре насиља се распламсавају не само на Косову и у Србији, већ и у другим балканским земљама. То нам предочава да, уколико се ово буре барута запали, експлозија неће остати само у оквиру Косова и Србије.

Мада је међународна заједница од почетка привидног одвајања провинције од Србије 1999. године, сасвим подељена по питању независности Косова, мала сецесионистичка влада ипак је најавила да неће више да чека. За Србе је Косово колевка националног идентитета, а на косовске Албанце гледају као на нешто мало више од скорашње пошести, иако у покрајини тренутно живи 90 посто албанског становништва и 5 посто Срба. Косовари не желе да прихвате ништа друго осим независности, а Срби желе да им дају све осим тога.

Косово је очекивало да ће Запад наставити да подржава такозвану *неизбежну* независност. Међутим, та неизбежност сада је изгубљена у замешателству шире политичке борбе између глобалних моћника као што су Русија, Европска унија и Сједињене Државе, тако да и Србија и Косово остају у неизвесности.

Све стране страхују да би та неизвесност могла да прерасте у насиље, и то свакако крваво. Уколико до експлозије насиља уистину дође, биће готово немогуће задржати је у границама Србије и Косова, и далеко је вероватније да би у том случају дошло до дестабилизације читавог балканског региона. Мањи инциденти и нестабилност забележени су већ у Црној Гори, Македонији и Босни и Херцеговини.

Србија и Косово

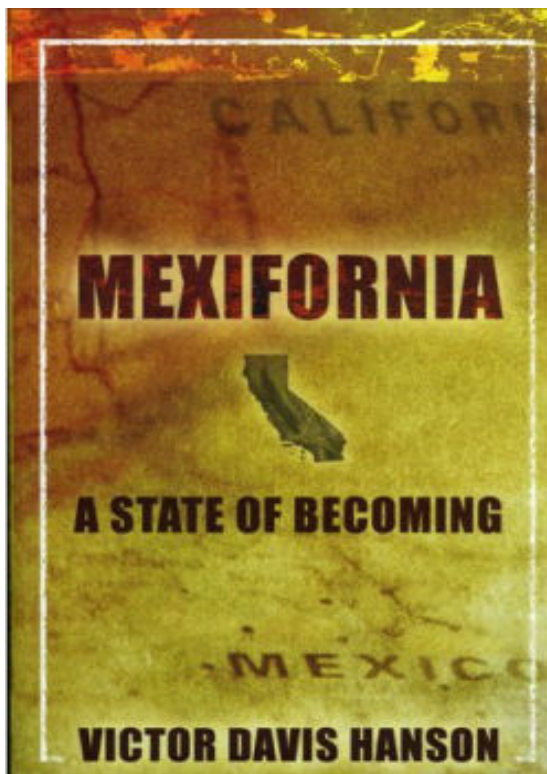
Чини се да су Србија и Косово успевали да избегну ескалацију насиља сличну оној из деведесетих година, углавном због тога што радикали нису дошли на власт приликом избора у Србији и зато што је независност Косова, до ове године, непрестано стављана у запећак. То, међутим, не значи да се такво насиље може у потпуности избећи, нарочито уколико је и једној и другој страни додијала таква ситуација. Забележена је мала ескалација насиља, што се могло и очекивати.

Између Косовара и Срба односи су веома затегнути, као и унутар свих етничких фракција.

Срба на Косову нема у толиком броју да би се предузела било каква значајна војна операција, али ту постоје друге претње. Најочигледније што би Србија могла да учини, мада не и највероватније, јесте исто што и 1999. године, кад је хтела да поврати потпуну контролу над Косовом – да пошаље своју војску. Међутим војска није у истој форми као што је онда била. Штавише, Срби у самој Србији су изузетно подељени – док су једни вољни да дозволе Косову да постане чланица Европске

уније, други су спремни да се до краја боре за малу покрајину. Довољно за изазивање невоља, будући да је за формирање паравојних формација какве су постојале за време рата потребно само неколико радикалних присталица.

Такође, постоје и мале српске терористичке групе које спорадично делују у Србији и на Косову. Најпознатија је *Гарда цара Лазара*, која је у почетку изгледала смешно, али како се ближи 10. децембар задобија све већу подршку, наводно и оружје.

**БУДУЋНОСТ ЈЕ ТУ
МЕКСИФОРНИЈА—ДРЖАВА КОЈА НАСТАЈЕ**

Нису Срби једина позната група која оружаном делује за остваривање својих циљева. *Албанска национална армија*, оружана формација, у последње време наводно регрутује нове чланове и набавља опрему.

Косовски Албанци су такође изазивали немире унутар одскора независне Црне Горе. Малобројно албанско становништво на граници са Косовом већ се ускомешало, штавише, шачица Албанаца је ухапшена у Улцињу у Црној Гори. Због тога су Албанци са Косова почели да се преливају преко границе и, у знак протеста, демолирали полицијску станицу.

Црна Гора зна како изгледа залагати се за независност од Србије, али што се тиче Косова, земља је прилично подељена око тога колико би им одговарало ново независно Косово. Близу 40 посто становништва се изјашњава као Срби, особито зато што имају исту цркву и језик, и одани су Београду. Неки Срби из Црне Горе већ су положили завет да ће се борити уколико Косово успе да добије независност.

Македонија

Борци на Косову такође су били повезани са Албанцима који прелазе македонску границу. Албанци у Македонији представљају националну мањину, али чине већину у северозападном делу земље. Границу између Косова и Македоније чине планине, те је она веома порозна, а то доводи до великог броја прелазака, што већ ослабљена македонска војска не може да спречи. Видели смо да и македонски и косовски Албанци активно учествују у насиљу са обе стране границе, доказујући да су ране из македонског конфликта 2001. године – у коме су Албанци унутар Македоније почели са нападима на македонске снаге – и даље свежје.

Македонија је на унутрашњем плану политички нестабилна зато што главна албанска политичка партија активно заговара противљење Влади, не скидајући поглед са Косова. Македонија настоји да обузда сваку већу ескалацију насиља због тежње да са се прикључи ЕУ, но дошло је до излива непријатељстава унутар македонских граница. На Шар Планини, 7. новембра, македонска полиција убила је четири Албанца у операцији под називом *Планинска олуја*. Македонска полиција изјавила је да су Албанци планирали велику терористичку акцију која би дестабилизovala и Косово и Македонију.

Босна и Херцеговина

Босна и Херцеговина могла би бити попрште тензије у борби за Косово. Она је подељена између два аутономна региона – Федерације Босне и Херцеговине и Републике Српске – и три етничке групе: муслиманских Бошњака, католичких Хрвата и православних Срба. Укратко, ова земља нема баш најпријатнију етничку, социјалну, историјску или политичку мешавину. Присуство администрације УН представља једину ствар која одржава какав-такав мир и генерално јединство у држави.

Па ипак, контрола се налази у процесу преноца са УН на ЕУ – нешто што велики број радикалних Срба у тој земљи не радује зато што то предвиђа да ће Русија убудуће изгубити свој глас у Босни (Русија је у Савету безбедности УН и подржава православне Србе). Муслимани у БиХ не желе надзор ЕУ, тврдећи како Унија није наклоњена муслиманима. Република Српска је критиковала ово преношење надлежности, будући да се она заветује на верност браћи Србима у суседству и знатно бројнијој православној браћи у Русији.

Муслимански Бошњаци и Срби – са нестабилним Хрватима – спречавају земљу да крене у правцу било каквог политичког јединства или правог конституисања. Но, са Косовом у игри, Срби из Републике Српске прете да ће прогласити сопствену независност. Није никаква тајна да већина Срба у оквиру Републике Српске жели да Србија анектира ову област, иако многи Срби у Србији на њих гледају као на радикале или сеоске клипане. Срби у Републици Српској могли би постати веома

проблематични уколико се отцепе од Босне и Херцеговине, или одлуче да похрле преко границе да би се борили са својом српском браћом. Колају гласине да НАТО – који командује европским снагама у БиХ – има алтернативни план да, уколико се било шта од тих догађаја одигра, улети у Републику Српску, заузме Владине зграде и медијске испоставе и блокира главне путеве ка Србији.

Претња све већим - и растућим насиљем

Заразни ефекти балканског насиља добро су познати; видели смо их како на почетку 20. века тако и деведесетих, а недавни исподи следе исту схему. Откако су присутне снаге ЕУ и НАТО-а, не бележе се велики ратови које би прогласиле саме државе. Но, уколико регион прерасте у жариште, западне силе би се могле суочити са бројним проблемима. Прво, те снаге су само сенка онога што су биле за време југословенских ратова деведесетих – тада су биле потребне четири године да се регион уопште стави под контролу. Европске и америчке снаге размештене су само у несрпским областима Босне и Херцеговине и на Косову, а не у читавом региону. Поврх тога, НАТО и Сједињене Државе су се загледале у Авганистану и Ираку и настоје да опсенарски надмудре веће претње од Балкана – наиме Иран и Русију.

Једноставно речено, Запад не обраћа превелику пажњу на Балкан, осим као на неку врсту адута у партији са другим глобалним играчима, попут Русије. Но, било да свет посматра или не, балкански актери су спремни за акцију.

(http://www.stratfor.com/products/premium/read_article.php?id=298431)

Стратфор

ТРОЈКА СТВОРИЛА ДОБРУ ОСНОВУ ЗА РЕШЕЊЕ ПИТАЊА КОСОВА

ЉУБЉАНА, 14. новембра (Тајуг) - Преговарачка "тројка" је створила је добру основу за решење косовског питања и тај процес не треба оптерећивати роковима, изјавио је данас шеф руске дипломатије Сергеј Лавров и упозорио да су изјаве према којима нема алтернативе независности Косова, непродуктивне.

"Постигнути договори доказују да је неопходно решити проблем кроз разговоре без претходног одређивања њиховог исхода и одустати од прецизирања датума", рекао је Лавров у Љубљани после сусрета са својим словеначким колегом Димитријем Рупелом, пренела је словеначка агенција СТА.

"Не смемо вршити притисак ни једну од страна тврђом да не постоји алтернатива", рекао је Лавров и додао да

решење мора бити прихватљиво и за Београд и за Приштину.

У вези с могућношћу једностраног проглашења независности Косова, Русија "у Европи већ види страх од последица" које би такав потез могао имати у региону, посебно у Македонији и БиХ, пренела је СТА.

Лавров сматра да ситуација на Косову, као и она у Ирану, треба да буде решена разговорима, јер претње и саопштења неће решити проблем.

"Уколико на сваком углу говоримо да је независност Косова неизбежна и да је неизбежно казнити Иран, нећемо успети да постигнемо никакав циљ", рекао је Лавров, пренела је руска агенција Итар-Тас.

"Можемо само да погоршамо ситуацију изношењем претњи и значајним саопштењима", истакао је шеф руске дипломатије.

Када је реч о Косову, Лавров је указао да је "неопходно максимално се потрудити на стварању услова за преговоре, како би обе стране дошле до обострано прихватљивог решења".

"Сматрам да је погрешно дати конкретнији савет онима који желе да помогну решењу овог проблема", рекао је Лавров и додао да Словенија има "своје националне интересе у решавању овог питања".

"Током словеначког председавања ЕУ које почиње 1. јануара 2008, питање Косова биће централна тема разговора", истакао је шеф руске дипломатије.

Лавров је поводом улоге Словеније у решавању косовског питања рекао да "они који желе да помогну, могу то да учине, само обезбеђивањем најбољих могућих услова за преговоре".

РУСИЈА СПРЕМА НУКЛЕАРНИ ОДГОВОР

Учестала упозорења из Москве да неће толерисати јачање снага НАТО у њеном непосредном суседству кулминирала су јуче најавом Владимира Путина, шефа Кремља, да ће Русија ојачати своје стратешке нуклеарне снаге да би могла да нанесе брз и адекватан одговор било ком потенцијалном агресору. „Не можемо седети скрштених руку док НАТО очигледно пумпа мишиће код наших граница“, поручио је Путин на саветовању министарства одбране и одмах прецизирао да је један од одговора на то и обустава учешћа Русије у споразуму о конвенционалним оружаним снагама у Европи, која ступа на снагу 13. децембра.

Наглашавајући да је то „изнуђена и неопходна мера“, јер друга страна не само да није ратификовала споразум, него му се није ни прикључила, руски председник је подсетио да није прихваћен ни предлог Москве о изградњи заједничког и јединственог система противракетне одбране.

„Па нећемо ваљда да годинама чекамо“, додао је Путин. Већ неко време челни људи руске војске говоре да на најављени амерички противракетни штит у Европи, пре свега у Чешкој и Пољској, Русија спрема „асиметрични одговор“, с акцентом на

нуклеарно наоружање.

У званично прихваћеној стратегији нуклеарног одвраћања Москва се досад ослањала на тзв. нуклеарну тријаду састављену од интерконтиненталних ракета на копну - стационарних у шахтовима, мобилних или базираних на железници, поморских - на ракетним подморничким крстарицама и ваздухопловних - базираних на стратешкој авијацији бомбардера „Ту-160“ и „Ту-95МС“.

Стратешки бомбардер Ту-160

Raspored snaga

ŠTA RUSIJA SAD

KOPNE NE SNAGE

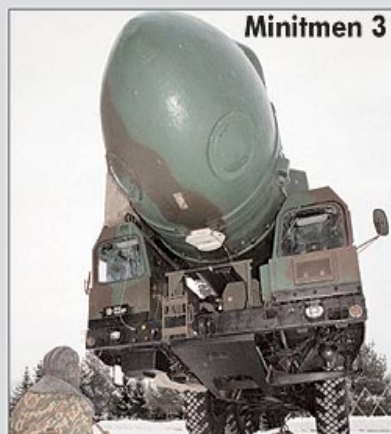
rakete SS-18	76	rakete MN	50
rakete SS-19	123	Minitmen-3,3M,3S	500
SS-25 (Topolj)	243		
SS-27 (Topolj-M)	44		

RATNA MORNARICA

strateški nosači	12	atomske podmornice	18
nuklearne glave	609	rakete Trajdent-1,2	432
		rakete Tomahavk	350

RATNO VAZDUHOPLOVSTVO

rakete dugog dometa	884	bombe B61	2000
bombarder Tu-160	15	bombarderi B-52	243
bombarder Tu95MS	64		

Тријада Русије

Руске снаге стратешке намене са базом на копну имају 489 ракетних комплекса са 1.788 нуклеарних бојевих пуњења. По стању са почетка 2007, које износи пројекат „Нуклеарно наоружање Русије“, оне укључују 76 тешких ракета, 243 мобилна копнена комплекса „Тополј“ (СС-25), 44 комплекса „Топлј-М“, базираних у силосима (СС-27). Руска ратна морнарица има 12 стратешких носача ракета. Руска стратешка авијација има 79 тешких бомбардера, способних да понесу 884 крстареће ракете великог домета. Космички ешалон система раног упозоравања има два сателита - један на високо-елиптичној орбити и један геостационарни.

Према подацима Стокхолмског међународног института за истраживање проблема мира (СИПРИ), по стању из јануара 2006, Русија поседује 5.682 нуклеарне бојеве главе, од чега су 3.352 стратешке и 2.330 нестратешких. У војном арсеналу Сједињених Држава налази се 5.021 стратешка и 500 нестратешких нуклеарних бојевих глава.

Арсенал САД

Почетком 2007. у саставу стратешке нуклеарне тријаде САД налазило се укупно 1.225 носача са 5.866 нуклеарних бојевих пуњења. У саставу Ратне морнарице је 18 атомских подморница са 432 балистичке ракете „трајдент-1,2“. У нуклеарна средства средњег домета спадају крстареће ракете са базом на мору „томахавк“, међу којима је почетком ове године њих 350 носило нуклеарне бојеве главе. У америчко оружје спада и око 2.000 нуклеарних авионских бомби Б61, које носе авиони тактичке авијације Ф-15 и Ф-16. Од тог броја, 1.800 је стационарно на континенталном делу САД, а 200 у америчким ваздухопловним базама у Европи.

Оружане снаге САД су у стању да се супротставе широком спектру претњи и војних средстава било ког потенцијалног противника. Вашингтон због тога чини све да свој нуклеарни арсенал држи у стању бојеве готовости, али и да га усавршава.

Т. Трикић, Блиц, 21.11.07.

Скупштинска резолуција за дан после 10.децембра

У Бриселу ће сутра бити одржана пета рунда директних преговора између Београда и Приштине, а у припреми ове сесије највише се говорило о „неутралном статусу“, који је као могућу понуду преговарачким странама најавио представник ЕУ у посредничкој тројци Контакт-групе Волфганг Ишингер. По оцени бившег координатора државног преговарачког тима проф. др Леона Којена, ради се о још једној идеји Запада, која се суштински много не разликује од ранијих решења нуђених с те стране.

– Србија и Косово обавезали би се, као два равноправна партнера, на различите видове међусобне сарадње, и тај би споразум важио какав год био каснији след потеза везаних за статус. Другим речима, Албанцима би био остављен простор да једнострано прогласе независност, док би могуће реакције Србије на тај потез биле ограничене потписаним споразумом о сарадњи. Зато је с наше стране речено да би било какав споразум ове врсте морао експлицитно да укључи две ствари: позивање на Резолуцију 1244, која потврђује суверенитет наше земље над Косовом, и обавезу уздржавања обеју страна од једностраних потеза. За Србију прихватљив компромис мора се тражити у том правцу – каже професор Којен за „Дневник“.

Како тумачите аналогije које се тренутно користе у преговорима: с једне стране, Ишингеров предлог да се односи између Косова и Србије регулишу по узору на споразум двеју немачких држава с почетка седмдесетих година, а с друге, предлог Србије да Косово добије статус сличан оном који Хонгконг има унутар Кине?

– Када је склопљен међунемачки споразум, Источна Немачка је имала све атрибуте државе, и била је реч само о томе да се нормализују односи двеју држава, остављајући по страни питање уједињења. Тумачећи свој предлог „неутралног статуса“ за Косово на овај начин, Ишингер је, у ствари, открио карте: споразум о „неутралном статусу“ био би само први корак у претварању јужне српске покрајине у независну државу. На ову аналогију, коју Немачка већ дуже држи у оптицају, наша делегација је реаговала предлажући као модел споразум којим је Кина мирним путем реинтерисала Хонгконг. По мом мишљењу, то је тактички био одличан потез, јер је показао да и у новије време има успешних компромисних решења, веома сличних или готово идентичних српском предлогу за статус Косова и Метохије.

Неизвестан европски ход по мукама

Бивши министар спољних послова Горан Свилановић изјавио је да је дилема Косово или ЕУ лажна. По њему, Србија се заправо опредељује између ЕУ и Русије?

– Не бих рекао да је Свилановић у праву. Реч је, у ствари, о избору између два односа према Европи и ЕУ. Јединственим ставом и паметном дипломатијом Србија треба да се избори за то да је Европска унија третира равноправно, као било коју другу земљу заинтересовану да јој се прикључи. У супротном, уколико Србија покуша да уђе у ЕУ прихватајући, на овај или онај начин, независност Косова, не само што се неће све учинити за Косово већ ће „европски пут“ Србије бити неизвестан ход по мукама, с политичким условљавањима која неће престати него ће се умножавати.

Све се више говори о великом финалу ове фазе преговарачког процеса. Да ли је реално очекивати да преговори буду настављени ако до 10. децембра не буде пронађено компромисно решење или ће косовски Гордијев чвор ипак бити пресечен, рецимо једностраним проглашењем независности Косова почетком следеће године?

– Овде постоји неколико могућности. Прво, да дође до притиска Запада на Албанце да почну озбиљно да преговарају, што се досад није догодило и мало је вероватно да ће се догодити до 10. децембра. Друго, да се у неком облику преговори наставе, што би садашњу албанску позицију учинило мање-више неодрживом, јер би показало да њихова учена насиљем није постигла свој циљ. То би, наравно, и за Србију и за цео регион било добро решење, јер би тако био направљен огроман корак ка стварној регионалној стабилности и сарадњи. Треће, постоји могућност да се са Запада да „зелено светло“ Албанцима да једнострано прогласе независност, кршећи Резолуцију 1244 и изводећи цео процес из оквира међународног права и нормалног начина решавања конфли-ката у демократском свету.

Која вам се од тих могућности чини изгледнија?

– То ће, бар делом, зависити и од Србије. Досад је наша држава успевала да за своју преговарачку платформу и начин вођења преговора обезбеди најширу могућу подршку и у парламенту и у јавности. Ако и после 10. децембра буде тако, шансе за наставак преговора постоје, поготову због јаке подршке Русије, а и многих других земаља изван Контакт-групе, пре свега Кине

као сталне чланице Савета безбедности. Међутим, јединствен став после 10. децембра тражи договор главних политичких снага у земљи о томе како реаговати на евентуално једнострано проглашење независности у Приштини, а тог договора засад нема. За њега и за одговарајућу скупштинску резолуцију, сличну оној о Ахтисаријевом плану, још није касно. Иницијатива за то морала би доћи из владајуће коалиције, која ће, по мом мишљењу, нашкодити и земљи и себи ако не повуче овај потез. Јер, уколико оваквог договора не буде у блиској будућности, многи на Западу ће закључити да Србија већ прећутно пристаје на независност Косова, и то ће, наравно, директно ићи наруку присталицама независности.

М. Стајић, Дневник, 15.11.07.

Већи сам оптимиста него многи Срби

Амбасадор Немачке у Београду Волфрам Мас изразио је јуче наду да ће Београд и Приштина до краја преговора о статусу Косова успети да приближе своје ставове, поновивши да је Европска унија јединствена у залагању да се пронађе споразумно решење, те да ће стога „учинити све“ да две стране убеди у то да је такав исход најбољи.

– Верујем да је у интересу свих актера овог процеса да се проблем реши. Што се тиче конкретних предлога, увек смо јасно говорили да шта год да се две стране договоре, то ће ЕУ подржати. То важи и за сваку од иницијатива које су током последње рунде преговора уведене у дискусију – изјавио је амбасадор Мас током јучерашње посете „Дневнику“.

Говорећи о „неутралном статусу“, који је као опцију навео представник ЕУ у тројци Волфганг Ишингер, амбасадор Мас је објаснио да се ради о идеји која се по методологији, а не садржају, наслања на модел који је 1972. примењен приликом регулисања односа Западне и Источне Немачке. И тада, наимае, две стране нису могле да пронађу решење за статусно питање.

– Основна претпоставка тог модела је да две стране постигну споразум о свим оним питањима о којима могу да се сагласе, док се спорне теме

изостављају. Као резултат, обе стране су задржале свој поглед на статус, па је Западна Немачка третирали ДДР не као иностранство већ као своју покрајину, док је, опет, Источна Немачка с трећим земљама могла да успоставља и одржава сасвим нормалне односе. Такав принцип наравно да никог не може да усређи, али ствара услове да се спор превазиђе – образложио је амбасадор Мас. Он је, иначе, још једном био децидан у оцени да су решавања косовског проблема и европске интеграције Србије два потпуно одвојена процеса. По његовим речима, европски пут Србије је јасно дефинисан, парафиран у Споразуму о стабилизацији и придруживању, следи његово потписивање а потом и примена која ће, између осталог, обезбедити да само под окриљем ИГА фонда у наредних шест-седам година у земљу уђе више од милијарде евра.

– Мапа пута је јасна, али сам темпо придруживања ЕУ диктираће Србија. Оно што је сигурно, подршка на том путу неће изостати. Напротив. Наимае, у ЕУ је пуно оних који искрено желе да Србија што пре постане део уједињене европске породице. Можда сам и због тога што то знам много већи оптимиста када је у питању будућност Србије него многи Срби – закључио је амбасадор Мас М. С.Д. К. Дневник, 21.11.07.

ШТА ДАЉЕ СА ПРОБЛЕМОМ КОСОВА?

Завршена је и "четврта рунда" преговора о коначном статусу Косова и Метохије, а резултат се тешко назире.

Упоредо са политичким разговорима, на терену се "звечка оружјем", односно разним манифестацијама силе, коју исказују нестрпљиви албански екстремисти.

Један од експерата Института за безбедност, покушао је да објасни овај феномен. На питање новинара: **Сведоци смо терористичких активности и на подручју Рашке области; ко стоји иза њих?** — одговорио доста опширно и аргументовано, развијајући једну необичну тезу.

- Претпостављам да мислите на вехабије тј. ортодоксне муслимане - тзв. селџуке који су се појавили у Рашкој области. Данас многи политички мислиоци у исламској свету сматрају да се вехабисти никада нису ослободили утицаја западних сила и њихових политичких усмерења, што значи да они њихове налоге и када је Балкан у питању веома дисциплиновано спроводе. Претпоставља се да је у протеклих неколико деценија Саудијска Арабија уложила око 70 милијарди долара у ширење вехабистичког покрета, фундаментализма и џихада у свету. Тим средствима је, између осталог, изграђено 1.500 џамија, 210 исламских центара, 202 универзитета и 2.000 школа у неисламским земљама. Само током 1994, према процени америчке амбасадe у Ријадy, саудијски донатори су преко исламских организација босанским муслиманима послали 150 милиона долара, а вехабистички покрет је у периоду од доласка КФОР-а и УНМИК-а до краја 2004. финансирао изградњу 160 џамија на Космету. Дакле, вехабити су и по безбедност Србије веома опасна групација људи која се шири великом брзином.

Како гледате на поновно појављивање припадника АНА на телевизији?

- То није поновно појављивање, они су стално присутни. Редовно се појављују тамо где оцене да ће добити највећи публицитет. На Космету је присутан албанотерор, чија је идеологија албанизам, а форма и начин остваривања је савремени тероризам. КФОР и УНМИК то, међутим, спокојно посматрају. Терористи и њихови ментори су вероватно направили више супозиција како да се понашају у зависности од исхода преговора о коначном статусу Космета. Неке супозиције сада терористи проверавају на терену, како би у датој ситуацији њихова акција била муњевита и ефикасна. Питам зато власти Србије: имају ли унапред спремне супозиције шта да се ради у разним варијантама ескалације косметске кризе?

Шта ће се десити на Космету ако преговори о "коначном статусу" не буду повољни по Србију?

- Наша власт ни по коју цену не сме потписати никакав акт о самосталности Космета. Наметање од стране великих сила, али без сагласности Србије, значиће да никаква одлука неће бити правно валидна, јер Србија има уставно и историјско право над својом територијом, а на њеној страни је и међународно право. Међутим, с обзиром на милитаристичке аспирације Албанаца, политички, војни и други процеси на Космету још нису завршени, па је и његова судбина још неизвесна. Кључ мира на Космету у рукама је америчке администрације, а баш зато Србија не може бити спокојна.

Да ли је могуће супротставити се албанским терористима на Космету?

- То могу НАТО, ЕУ и УН. За оружане снаге Србије то у овом тренутку није могуће. Сетите се, колика је била потребна војна сила 1999. да се победе шиптарски терористички покрет и герила на Космету. Сада српске оружане снаге, ни формално-правно, по Резолуцији 1244, не могу интервенисати на Космету.

С друге стране, према оцени Јануша Бугајског из вашингтонског Центра за стратешке и међународне студије, косовски Албанци би до краја године могли прогласити независност. Након тога, сматра он, уследиће "поплава" признања најважнијих држава међународне заједнице, укључујући и САД.

"Ако смо 1999. године могли да покренемо рат без одобрења Савета безбедности Уједињених нација, не видим разлог зашто сада на исти начин не бисмо могли решити статус Косова", оценио је Бугајски.

Истовремено, у једном информативном прилогу -а је, по српску страну неповољно приказана генеза косовске кризе, укључујући ставове да је "НАТО интервенисао у покушају да спречи геноцид над милионима Албанаца".

"Србија је, суштински, изгубила Косово још 1999. године", рекао је Бугајски, коментаришући тај прилог.

Говорећи о односу Србије према Косову, Вилијем Финеган из магазина "Њујоркер", навео је да, суштински, Београд жели да "задржи територијални интегритет над покрајином, не марећи претерано за око два милиона Албанаца који тамо живе, оптужујући их да су од територије створили легло организованог криминала". CNN је, такође, пренео став Пентагона да је "очување стабилности на Косову од кључног интереса за НАТО", постављајући питање на који ће начин војни савез, који није у стању да прикупи довољно хеликоптера за мисију у Авганистану, успети да заустави могући талас насиља у тој покрајини.

Аналитичари CNN-а су, такође, оценили да су тензије у процесу решавања статуса Косова, те најаве једностраног проглашења независности покрајине, изазвали озбиљне реакције у српском делу Босне, у коме, је, такође, ојачао покрет за одвајање од дејтонске Босне и Херцеговине.

Заменик председника Српске радикалне странке (СРС) Томислав Николић изјавио је да се у случају самопроглашења независности Косова отвара питање увођења ванредног стања у Србији.

"Србија неће бити у нормалном стању уколико дође до самопроглашења" независности Косова, рекао је Николић новинарима у Скупштини Србије и оценио да због свега тога није сигурно да ће председнички избори бити расписани.

Николић је рекао да сматра да грађани Србије не би одобрили изборну трку у време када би, евентуално, премијер Војислав Коштуница предложио парламенту увођење ванредног стања због једностраног проглашења независности Косова

"Може се десити да је Војислав Коштуница преварио (председника) Бориса Тадића постигнутим споразумом, јер се и даље калкулише са терминима везаним за изборе", рекао је Николић.

Он је пренео своје мишљење да је Тадић убеђен да ће избора бити, а Коштуница да избора неће бити после 10. децембра. Николић је додао да ће се СРС према законима који треба да се донесу на основу Уставног закона односити као према свим другим законима и да ће их критиковати и подносити амандмане.

Драган Угарчина из Чачка овако коментарише поступке српске стране у разрешавању "косовског питања":

"Посматрајући међународни положај Републике Србије и наша унутрашња кретања, све ми се чини да ми као држава полако не стајемо. Не знам, можда тако и мора бити у овој ери глобализације. Али, мени се то никако не допада, или ништа не разумем.

Када се ради о спољним утицајима и нашој спољној политици, сматрам да нам је најцелисходније да будемо ван било каквих блокова

Непрекинута традиција 1 - ОВК (УЏК)-АНА(АКШ)

и војних структура, да будемо неутрална земља, да никога не дирамо, да нас нико не дира, да самостално изграђујемо своју стратегију раз-воја и сарадње са свима на равноправној основи.

Мало шта има доброг у унутрашњој политици, економском развоју, приватизацији, демократизацији. Наше главне 'партије' никако да се усагласе, да мисле у интересу државе, а не своје странке и појединаца у њој.

Докле ћемо ићи у приватизацију? Хоћемо ли све што држава има да распродамо? Ако то урадимо, нема нам више државе, постаћемо само географски појам. Држава (друштво) мора да задржи у свом власништву основне, виталне полуге за своје постојање. Због тога треба добро размислити о даљој приватизацији јавних државних предузећа.

Чуди ме и овај наш народ, радничка класа, синдикат. Чуде ме и посланици које зовемо 'народни', а многи по свом држању нису народни, већ чисто партијски.

Ево ускоро ће избори, треба мењати нешто у изборним законима, тако да бирачи стварно би-рају непосредно своје представнике у Скуп-штину Републике и у општинске скупштине. Не-ка партије - странке предлажу нека предлажу грађани на својим зборовима у месним заједни-цама, нека предлажу групе грађана, али да би-рачи бирају непосредно, да окружују име и пре-зиме кандидата кога желе за свога пред-ставника. То је једино демократски исправно."

Београд предложио Хонгконг као узор за Косово, Приштина одбацила понуду

Преговори Државног тима Србије и косовских Албанаца, које су обе стране унапред оцениле као преломне, протекли су у Бечу без икаквог напретка. Преговарачки тим Приштине је током директних разговора одбио још једно појашњење српског тима о будућем статусу Косова и Метохије, по принципу Хонгконга. Током конференције за новинаре, која је одржана после директних преговора Београда и Приштине, немачки дипломата Волфганг Ишингер изнео је став "тројке" да неће износити детаље преговора, чиме је практично одбио да одговори на питање какав је став међународних посредника о српском предлогу.

Председник Србије Борис Тадић је пренео да је српска делегација на преговорима "оснажила предлог суштинске аутономије аргументима постојећих модела који постоје у свету".

"Нисмо предложили такво решење, али смо тиме оснажили свој предлог аутономије", рекао је Тадић на конференцији за новинаре подсетивши да су се досадашње примедбе на рачун српске стране односиле на нефункционалност и непримењивост.

Ако би "косметска прича" била окончана најгорим сценариом, могућа ескалација насиља у покрајини и опасности ултранационализма који вреба угрозили би целу земљу, први међу српским званичницима упозорио је председник Србије Борис Тадић. А да је таква прогноза врло остварива, те да би се, у случају да косметски Албанци једнострано прогласе независност јужне по-крајине, "тамни облак" надвио над целом Србијом, а криза и ескалација насиља не би поштеделе ни остатак земље, тврде и безбедносни стручњаци.

Алудирајући на могућу кризу владе у тој ситуацији, која би била повољна за ултранационалистичке струје још врло утицајне у Србији, председник Тадић јасно и гласно упозорио је да би једнострани потез Приштине могао да дестабилизује и српску демократију и будућност земље.

- Таква одлука косовских Албанаца одмах би довела до нестабилности. Избегавам да размислијам о могућим сценаријима, али све је могуће, па чак и насиље - рекао је српски председник.

Пошто су ови преговори означени као преломни, на питање "Политике" да ли се после овог сусрета Београд и Приштина дефинитивно

удаљавају од компромисног решења, Тадић је одговорио: „Не одустајемо до последњег тренутка и спремни смо да тражимо одрживо решење. Имамо још неколико рунди до 10. децембра, али не прихватамо да је то последњи дан за преговоре. Спремни смо и даље да радимо стрпљиво и мирно на проналажењу компромисног решења".

Председник Владе Србије Војислав Коштуница је навео да "мисли да је Србија једном за свагда са дневног реда скинула модел конфедерације Србије и Косова, који је на линији независности покрајине". Коштуница је навео да је такав предлог потекао од појединих чланова "тројке".

Поводом хонгконшког принципа који је српски тим употребио да об-разложи и аргументује свој предлог суштинске аутономије за Косово и Метохију, Коштуница је рекао да "тај принцип не треба копирати, него он показује дух како се може доћи до одрживих решења".

Руски представник у тројци Александар Боцан-Харченко је истакао да је Београд учинио напор да докаже да је његов предлог функционалан.

Непрекинута традиција 2

"Остварен је напредак по питању дискусије, али нисам сигуран да ће то бити довољно за превазилажење разлика. Постоје шансе за компромисно решење, али су оне све тање", рекао је Боцан-Харченко.

Руски представник је, како сазнаје "Политика", учинио велики напор да током директних разговора одбаци настојање косовског премијера Агима Чекуа да оспори повезаност 14 тачака "тројке" и основе Резолуције УН 1244. Управо је Резолуција, која гарантује територијални интегритет и суверенитет Србије на Косову и Метохији, била једна од тачака на којима је делегација Београда инсистирала као на основи за даље преговоре. Друга осовинска тачка Београда односила се на став да унилатерални акти представљају претњу и морају бити отклоњени. После директних разговора Београда и Приштине, портпарол косовског тима Скендер Хисени рекао је да је предлог српског државног тима о примени хонгконшког принципа "збуњујући и потпуно непримењив на случај Косова због потпуно различитог контекста".

"Србија покушава да сачува део суверенитета на Косову кроз предлагања разних полу-решења. Косово није за таква полурешења, већ за једино трајно и одрживо решење - независност", рекао је Хисени.

Тадић: Одговор на три изазова

У току директних преговора београдске и приштинске делегације, у присуству "тројке", Тадић и Коштуница, заједнички предлажући Хонгконг као модел од кога треба поћи, указали су на предности које такав прилаз косовском проблему даје Србији, албанској, као и међународној заједници. Решење за Косово, оценио је Тадић, треба да одговор на "три иза-зова са глобалним импликацијама".

„Први је да се задовоље одређене тежње заједница у покрајини. Други је како да се очува суверена државност у контексту међународног правног поретка и трећа је како да се допринесе регионалној и геостратешкој стабилности", рекао је Тадић.

Коштуница је рекао да "стабилност, одрживост и функционалност модела примењеног у случају Хонгконга почивају на чињеници да се до њега дошло споразумним путем, уз уважавање суверените-та и територијалног интегритета међународно признатих држава".

Тадић је поновио да би једнострани потези косовских Албанаца допринели знатној дестабилизацији региона која би водила појави нових сепаратистичких покрета и самим тим стварању несигурности у региону, па и у Европи у целини.

Да је Тадићево упозорење неубичајено за српске политичаре, али и реално и болно искрено, тврди стручњак београдског Факултета за безбедност Зоран Драгишић:

- Све што је Тадић рекао је више него тачно, јер он је указао на реалну опасност која се надвила над нашом земљом. Наиме, у таквој ситуацији неминовна би била радикализација државе и појачано деловање екстремистичких група, како домаћих тако и оних из окружења - рекао нам је Драгишић. Он је додао да би тада не само покрајина већ цела Србија постала безбедносни проблем за међународну заједницу, те да је и раније требало упозорити на опасност, јер је у међународним и домаћим стручним круговима такав сценарио већ дуго помињан као врло вероватан.

Међутим, војни аналитичар Александар Радић уверен је да би Србија и у случају једностране самосталности, па и ескалације насиља, могла да успостави контролу на својој територији.

- Како год да се буде решила судбина Космета, верујем да Београд има снаге да одржи стабилност централне Србије и не дозволи екстремистима да превладају и наруше поредак - истакао је Радић.

Клица екстремизма која постоји у Србији, како он тврди, не представља реалну опасност.

- Организације и групе у нашој земљи које се представљају и иступају као ултранационалистичке и екстремистичке не треба схватати превише озбиљно, јер, по обичају, њихови припадници су више способни да причају него да нешто конкретно и учине - нагласио је он.

Радић је додао да је највећи проблем то што такве организације својим иступањем наносе штету Србији.

- Међународна заједница ствара знак једнакости између њих и првих екстремиста и терористичких група присутних у покрајини, а Србији је у овој ситуацији најмање потребна та паралела - указао је он.

Шта подразумева "хонгконшки" модел

Хонгконг је од 1997. године, када се Велика Британија одрекла суверенитета над том територијом, на 50 година добио статус "специјалне административне области" у оквиру Кине.

Иако има суштинску аутономију, Хонгконг је, како се наводи у његовом такозваном мини-уставу, неотуђиви део Кине, која је задржала

значајне надлежности у области спољне и одбрамбене политике.

Мини-устав Хонгконга је 1990. године донео Народни конгрес Кине, а готово идентичан документ донет је и за територију Макао, над којим је до 1999. године суверенитет имао Португал.

Одбрана Хонгконга је у надлежности Пекинга. Централна влада може упутити снаге на територију Хонгконга, али војска не сме да се меша у локалне ствари. Хонгконг је задржао своју полицију, а када је реч о спољним пословима, Пекинг је задржао за себе право отварања дипломатских мисија, док Хонгконг може отварати само трговинска и економска представништва по свету.

Хонгконг самостално може успоставити односе са државама, регијама и међународним организацијама и закључивати међународне уговоре под именом "Хонгконг, Кина" у области економије, трговине, финансија, монетарне политике, пловидбе, комуникација, туризма, културе и спорта.

Хонгконг ужива аутономију у области финансија, пореског система, монетарне политике, валуте, царинске политике и тарифа, инвестиција, трговине итд., а централна власт у Пекингу је делимично задржала своја права у ваздухопловству. Сем економске аутономије, Хонгконг има аутономију у области образовања, здравствене и социјалне заштите, рада, науке и технологије, културе, слободе вероисповести, спорта и политике субвенција и рада невладиних организација. Хонгконг самостално спроводи законодавну, извршну и судску власт на локалном нивоу и има шефа извршне власти који има председничка и премијерска овлашћења.

Шеф извршне власти за свој рад одговоран је централној влади у Пекингу. Шеф извршне власти истовремено је на челу владе Хонгконга, која одговара за свој рад Законодавном савету, односно скупштини. Од "министарстава", мини-устав помиње само депарتمان за администрацију, депарتمان за финансије, депарتمان правде и друге бирое, одељења и комисије, који делују унутар владе.

6. новембар 2007. године, Апис

АНА: СРАВНИТИ СЕВЕРНУ МИТРОВИЦУ

Бивши директор Војно-безбедносне агенције (ВБА) Момир Стојановић казао је да су се припадници Албанске националне армије (АНА) састали крајем октобра између општина Исток и Рудник и испланирали да северну Косовску Митровицу сравне са земљом. Нагласио је да је план да се истовремено нападне и КФОР.

- На састанку је договорено да северну Косовску Митровицу треба жестоко казнити, али не нападати Србе у централном Космету. Бојазан је у редовима АНЕ да би неке групе могле да се отргну контроли и нападу Србе у централном Космету - открио је Стојановић за "Дан" наглашавајући да је план АНА да нападом на северну Митровицу уплаше остале Србе на Космету који би почели да напуштају своја огњишта.

- Информације из албанских извора говоре да ветерани бивше ОВК у Метохији и централном Космету обилазе Албанце и доносе на кућне адресе наоружање и униформе - казао је Стојановић.

Према његовим речима Албаци у сваком тренутку могу подићи 80.000 наоружаних лица.

Стојановић је нагласио да чињенице говоре да снаге међународне заједнице нису разоружале милитантне Албанце на Космету, а доказ је појављивање АНЕ, односно бивших припадника ОВК.

Нагласио је да би појављивање бивших припадника ОВК изазвало осуду међународне јавности која би схватила да нису разоружани.

- АНА има упориште у западној Македонији и по сваку цену планира да изврши притисак на међународну заједницу у финалној фази решавања статуса Косова и Метохије. Албански политички лидери који су упловили у политичке воде на крилима бивше ОВК не смеју играти игру и прихватити компромисно решење - нагласио је Стојановић истаčuћи да албански преговарачки тим, и да хоће, не сме постићи компромисно решење. Према његовим речима ако се преговори продуже после 10. децембра ситуација ће се усложавати. Најавио је да је извесно да ће Албанци у том случају најкасније на пролеће 2008. у Скупштини прогласити независност.

- Могуће је да то ураде и раније с обзиром на нестрпљење милитантних Албанаца. Од 10. децембра до пролећа идуће године за очекивати је ескалацију насиља на Косову и Метохији - нагласио је Стојановић додајући да његове информације из албанских извора говоре да се албански екстремисти спремају на радикалне потезе.

Припадници забрањене албанске паравојне групе патролирају градовима северног Косова дуж административне границе са Србијом истаčuћи да су испровоцирани српским претњама и да ће бранити Косово до последњег војника - наводи агенција АП.

- Бранићемо ову земљу до последњег војника - рекао је командант из редова АНА који себе зове Прека и води групу од 40 до 50 паравојних снага на северном Косову.

Паравојна АНА формирана је 2001. а мисија Уједињених нација прогласила је терористичком организацијом још 2003. године. До сада је преузела одговорност за више терористичких напада у Македонији, на југу централне Србије и на Космету. Њен циљ је уједињење свих територија на којима живе Албанци. Стојановић је подсетио да је по званичним информацијама УНМИК-а 2004. разоружано 400.000 Албанаца који су били наоружани оружјем разног калибра.

У насиљу 17. марта учествовало је 50.000 Албанаца - рекао је Стојановић подсећајући да 1998. године када су Албанци држали 40 одсто територије било наоружано 30.000 Албанаца.

Лидер ново-основане Националне армије за ослобађање албанских територија, Авдил Мусколај, запретио је оружаним сукобима уколико Косово не добије независност убрзо после 10. децембра, када посредничка "тро-јка" треба да преда извештај генералном секретару УН.

- Уколико косовски лидери не објаве датум за проглашење независности требало би да поднесу оставке на своје функције и препусте вођство људима из ослободилачких армија - рекао је Мусколај у дневнику "Експрес".

6. новембар 2007. године, Апис

ПОЛИТИКА САД ПРЕМА КОСОВУ ЈЕ ЛОША ПО ИЗРАЕЛ

Снажна америчка подршка независности Косова штетна је по израелске интересе. Позиција Сједињених Држава заснива се на ставу да решење дугорочног конфликта странама у сукобу могу и треба да наметну стране силе. Уз то, стварање нове државе настоји да да део националне територије насилној етно-религијској мањини; узалуд су наде да ће се испуњавањем ове жеље додворити исламском свету; заправо даје нови подстицај за растући исламски утицај у Европи; и пориче чињеницу да су вође, за које се предпоставља да су државне, укаљане тероризмом, криминалом и добро документованим везама са глобалним џихадом. Што је најважније, издаје цинично постмодерни презир према свим захтевима заснованим на историјским правима и духовном значају за одређену земљу и нацију.

У интересу Израела је да понови своју већ изречену позицију да свако решење за Косово треба да се заснива на договору обеју завађених страна. Поврх тога, израелска Влада треба да изјави и како неће признати никакву самопрокламовану „државу“, уколико њену независност не одобри Савет безбедности УН.

Позадина

Постоји мали део спорне земље, богате историјом, али сиромашне у свему другом, чијих два милиона становника, претежно муслимана, жели да је претвори у суверену, међународно признату државу. Без обзира што ту амбицију подржавају САД, ЕУ и већи део међународне заједнице, такав један чин отворио би Пандорину кутију геополитичких, правних, моралних и безбедносних проблема и створио црну рупу безакоња, ендемске корупције и џихадског тероризма.

Територија о којој је реч зачудо није на Блиском Истоку, већ у Европи. Статус Косова, јужне српске покрајине (Косово и Метохија) остаје споран и осам година након што је УН/НАТО преузео контролу над њом.

Очекује се да ће Вашингтон у најскоријој будућности начинити финални корак у одвајању Косова од Србије и успостављању независне муслиманске државе. Четворомесечна рунда преговора наставља се до 10. децембра уз посредовање „тројке“ у саставу САД/ЕУ/Русија. Ти разговори се показују једнако неуспешним у постизању компромисног решења као што су били и напори Мартија Ахтисарија, претходног

посредника УН. Господин Ахтисари је донео план, обелодањен у фебруару 2007, који је требало да дозволи независност Косова мимо српског негодовања. Само је извесност руског вета у Савету безбедности спречила усвајање плана.

Мала вероватноћа за постизање договора на крају преговора представља директан резултат обећања независности „на овај или онај начин“ (речима секретарке САД, Кондолизе Рајс) које је Вашингтон дао албанским сепаратистима, што значи да Албанци немају никакав подстицај за постизање компромиса. Бушова администрација је, ништа мање него ли претходна, свим срцем посвећена циљу косовских Албанаца. Пошто је пут

преко Савета безбедности УН блокиран, изгледи за једнострано проглашење косовске независности и признање САД нејасно се назиру крајем године, упркос одсуству резолуције Савета безбедности УН коју треба обезбедити за ту врсту признавања.

Вашингтон врши притисак на чланице ЕУ да прекину са утврђеном политиком функционисања у оквиру УН и прикључе му се. Сједињене Државе уздају се да ће кључне „несавезнице“ ЕУ – међу најистакнутијим потенцијалним кандидатима Канада, Турска и Израел – следити њихов пример и продужити листу оних који ће признати самопрокламовану државу Косово.

Др Срђан Трифковић, директор центра за међународне послове на Институту Рокфорд - Илиноис

Сценарио једностраног проглашења независности могао би се одиграти већ 10. децембра, дана када је тројка дужна да поднесе извештај о резултатима својих напора Генералном секретару УН. Сједињене Државе су претиле да ће признати Косово након унилатералног проглашења независности, али на срећу ни проглашење ни признавање нису извесни. Вашингтон се још може одвратити од тог корака уколико буде имао разлога да мисли како друге земље, особито његови најближи савезници, неће следити пример Сједињених Држава.

Иако то већини Израелаца можда није у први мах очигледно, одлука Јерусалима да ли да следи траг Вашингтона, или не, могла би бити један од одлучујућих фактора у даљем развоју драме. Нада да су израелски политичари спремни да испоље степен трезвености и реалистичности који нажалост недостаје у Вашингтону, и кажу „не“ одвајању Косова од Србије, може бити један од најутицајнијих фактора који би подстакли Вашингтон да се повуче са руба катастрофе на помолу.

Импликације по Израел

Иако већина Израелаца можда пре т поставља да њихова земља ни на који начин не учествује у исходу косовског питања, уколико Вашингтон остане на садашњем курсу, то ће уистину имати импликације супротно интересима Израела и то вишеструко:

1. Био би установљен преседан по коме се константни политички и територијални спорови могу решити наметањем воље других земаља, чак и ако једна страна одбија предложено решење пошто је оно у супротности са њеним суштинским националним интересима. Иако се питање на који би начин Израел могао доћи до компромиса са палестинским аспирацијама ка самоуправи одупрло напорима за проналажење споразума кроз преговоре, нико не предлаже да би споља наметнуто решење вероватно било у интересу Израела.

2. Теорија по којој стране силе могу дати део суверене територије једне државе насилној етничкој или верској мањини, довела је у питање не само Јудеју и Самарију, које и тако формално нису део Израела, већ и области попут Галилеје и делова Негева, где нејеврејско становништво има, или евентуално може задобити, локалну већину. Муслиманска популација у Израелу тренутно износи нешто више од 20 процената, отприлике колико и у Србији ако се рачуна и Косово. Ако албански муслимани данас могу захтевати отцепљење од Србије, наводећи тобожње злостављање у прошлости, зашто сутра то исто не би учинили и израелски Арапи?

3. План Вашингтона да надмудри Савет безбедности не би ли избегао московски вето, резултирао би тиме што би руски вето у Савету безбедности изгубио вредност. Такав чин би по свој прилици обезвредио моћ вета као такву, барем што се тиче заштите коју би сталне чланице пружале мањим државама. У светлу чињенице колико су пута антиизраелске резолуције Савета безбедности биле поништаване ветом Сједињених Држава, угрозити моћ вета убудуће ће бити штетно по Израел пер се.

4. Као што су многи амерички политичари указивали, нескривена мотивација за политику САД на Косову јесте улагивање исламском свету. Ово сазнање нам открива невероватну наивност у разумевању уверења џихадиста, на која уступци никад нису остављале утисак. Довољно је бацити поглед на труд Американаца у стварању палестинске државе, увођењу „демократије“ у Ираку и Авганистану, или у пружању помоћи Осами бин Ладену и другим муџахединима против Совјетског Савеза, па уочити вредности које има захвалност џихадиста. Победа на Косову би само подстакла њихове захтеве за будуће уступке било где другде.

5. Стварање друге исламске државе на Балкану (после Босне, која се сматра муслиманском земљом мада већи део становништва чине хришћани), допринело би даљем порасту исламског утицаја у Европи. Такав утицај заснива се на порасту муслиманског присуства у кључним европским земљама, што је већ дало свој допринос у тим земљама у виду растућег антиизраелског расположења у Америци, као и насиљу према Јеврејима у Европи.

6. Поборници независности Косова подсмевашу се српској тврдњи да Косово не представља само један део, већ срце и душу њихове земље - „српски Јерусалим“. Такво занемаривање одаје циничан презир према суштинској страни живота сваке нације, који се мора заснивати на општем историјском признавању њеног моралног и духовног идентитета, без кога народ престаје да буде народ и постаје нешто мало више од произвољне светине. Ако од

Србије данас може да се отуђи њен Јерусалим, зашто сутра од Израела не би могло да се захтева да „ал-Куд“ буде престоница независне „Палестине“?

7. Заговорници независности Косова превиђају или глатко прелазе преко чињенице да су албанске врховне вође на Косову огрезле у тероризам и криминал, са педигреом који указује на њима својствену немоћ да остваре стабилну и цивилизовану владавину. Осим тога, данашња Приштина и Подујево подсећају на Газу и Рамалу; џамије које финансира Саудијска Арабија, наоружани мушкарци, као и хрпе смећа поред пута. Не може се рећи да ће Израелу бити лако да се успротиви свом најближем пријатељу и савезнику по питању које многи Израелци сматрају периферним. Мада, треба имати на уму да доследан став Израела према Косову може бити фактор који ће одвратити Вашингтон од озбиљних грешака у процени.

Утицај Израела

Постоје две главне области у којима Израел може да оствари позитиван, а можда и одлучујући, допринос.

Пре свега, израелска влада може јавно и енергично да формулише свој став – против наметнутог решења. Кад је прошле године српски министар иностраних послова, Вук Драшковић, посетио Израел, његова тамошња колегиница Цици Ливни јасно је изнела став да се Израел противи наметнутом решењу. То би требало саопштити и приликом билатералних односа са Вашингтоном и осталим престоницама, посебно у Европи. Као што би било повољно и да се деловање Кнесета усмери у правцу таквог решења.

На другом месту, не треба потцењивати утицај израелског мишљења на јавну политику у Сједињеним Државама. Међу америчким заговорницима независности Косова има много искрених пријатеља и присталица Израела који нису упознати с чињеницом да њихово залагање може да има негативне последице по Израел. Такви заговорници се могу наћи у медијима, у групама јавне политике и *тинк тенковима*, у правобранилаштву, и другим утицајним центрима који изричито представљају јеврејску заједницу у САД, либерале, неоконзервативце и елементе хришћанске заједнице.

Осим тога, израелском војном и одбрамбеном искуству са тероризмом одаје се велико поштовање у америчкој одбрани, обавештајној служби, унутрашњој безбедности, као и унутар и изван владе, и унутар области извршне и законодавне власти. Важно је да израелски саговорници све ове контакте у Сједињеним Државама обавесте да би погрешно решење за Косово имало контрапродуктиван утицај на Израел.

Закључак

Од рата 1999. године који је НАТО водио против Србије, косовско питање је избледело на политичком хоризонту америчке и израелске заједнице. То је заговорницима насилног и противзаконитог отцепљења Косова од Србије дало простора да стекну предност у формулацији америчке политике. То, међутим, не значи да погрешно вођена политика не може да буде преиначена уколико релевантне перспективе, подразумевајући ту и утицај на Израел, почну да се примењују. За добробит Израела, ако ни због чега другог, потребно је да тај процес почне што је пре могуће.

Овај чланак је заснован на предавању „Проблем на Косову“ са конференције Центра БЕСА, одржане у септембру 2007. године

Џејмс Џатрас